

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวอินทรีย์ของสมาชิกเกษตรกร หมู่บ้านคอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลในปี 2547 ซึ่งได้เก็บข้อมูลจากสมาชิกเกษตรกรจำนวน 12 ราย โดยสมาชิกดังกล่าวเป็นชาย 10 ราย และเป็นหญิง 2 ราย ซึ่งข้อมูลที่ได้รับประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเกษตรกร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปในการทำนาของสมาชิกเกษตรกรในปี 2547

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเรื่องของต้นทุนในการปลูกข้าวอินทรีย์ในปี 2547

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเรื่องของผลตอบแทนในการปลูกข้าวอินทรีย์ในปี 2547

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านปัญหาในด้านต่าง ๆ ในการปลูกและการจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในปี 2547

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกเกษตรกร

ข้อมูลพื้นฐานในส่วนนี้ได้จากแบบสอบถาม เป็นข้อมูลซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเรื่องเพศ อายุ การศึกษา และสมาชิกในครอบครัวของสมาชิกเกษตรกร

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.33 และที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลด้านเพศของสมาชิกเกษตรกร

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	10	83.33
หญิง	2	16.67
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีอายุระหว่าง 50-59 ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีอายุระหว่าง 30-39 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน เท่ากับ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลด้านอายุของสมาชิกเกษตรกร

ช่วงอายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
30 - 39 ปี	1	8.33
40 - 49 ปี	6	50.00
50 - 59 ปี	4	33.33
60 ปีขึ้นไป	1	8.33
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.01 จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมปีที่ 3 และไม่ได้ศึกษา มีจำนวนเท่ากันเท่ากับ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลด้านการศึกษาของสมาชิกเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่ได้ศึกษา	1	8.33
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	9	75.01
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1	8.33
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	1	8.33
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 5 คนขึ้นไป มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 4.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของสมาชิกเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 – 2	2	16.67
3 – 4	9	75.00
5 คนขึ้นไป	1	8.33
รวม	12	100.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปในการทำนาของสมาชิกเกษตรกรในปี 2547

ข้อมูลทั่วไปในการทำนาของสมาชิกเกษตรกร ซึ่งได้ทำการศึกษาข้อมูลปี 2547 ข้อมูลต่างๆ ประกอบด้วยเรื่องของการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จำนวนพื้นที่ที่ใช้ปลูกข้าวแต่ละพันธุ์ การกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนในการทำนา ระยะเวลาการทำนาอินทรีย์ แหล่งความรู้ต่าง ๆ ในการทำนาอินทรีย์ และการให้ความช่วยเหลือของสหกรณ์เกษตรอินทรีย์ จังหวัดเชียงใหม่

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ที่นาที่สมาชิกเกษตรกรใช้ทำนาส่วนใหญ่สมาชิกเกษตรกรเป็นเจ้าของที่นาเอง 43 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.33 และต้องเช่าที่เพื่อทำนาจำนวน 32 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.67

ตารางที่ 4.5 การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

การมีกรรมสิทธิ์	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
เป็นเจ้าของที่นา	43	57.33
เช่าที่ทำนา	32	42.67
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกเกษตรกรนิยมปลูกข้าวพันธุ์ข้าวเหนียว กข 6 รวมทั้งหมดจำนวน 22.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.33 รองลงมาเป็นข้าวพันธุ์อื่นๆ จำนวน 18.00 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.00 ข้าวหอมมะลิ 105 จำนวน 17.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.00 และข้าวหอมมะลิแดง จำนวน 17 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.67

ตารางที่ 4.6 พันธุ์ข้าวที่ปลูก

พันธุ์ข้าว	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
ข้าวเหนียว กข 6	22.75	30.33
ข้าวหอมมะลิ 105	17.25	23.00
ข้าวหอมมะลิแดง	17.00	22.67
ข้าวพันธุ์อื่นๆ	18.00	24.00
รวม	75.00	100.00

หมายเหตุ : ข้าวพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ ข้าวเหนียวพันธุ์จอมทอง 1 ข้าวเหนียวพันธุ์สันป่าตอง 1 และข้าวเหนียวพันธุ์เหนียวสันป่าตอง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้กู้ยืมเงินมาทำนา ซึ่งมีจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.33 และกู้เงินมาทำนาจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 4.7 การกู้ยืมเงินเพื่อการทำนา

สถานภาพการกู้ยืม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่ได้กู้ยืม	10	83.33
กู้ยืม	2	16.67
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่ทำนาอินทรีย์มาแล้วเป็นระยะเวลา 3-4 ปี และ 5-6 ปี มีจำนวนเท่ากัน เท่ากับ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.67 และทำมาแล้ว 7 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67 (คำนวณจำนวนปีถึงปี 2547)

ตารางที่ 4.8 ระยะเวลาในการทำนาอินทรีย์

ระยะเวลาการทำนาอินทรีย์ (ปี)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1-2	-	-
3-4	5	41.67
5-6	5	41.67
7 ปีขึ้นไป	2	16.67
รวม	12	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สมาชิกเกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านความรู้จากการแนะนำของเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 ได้รับความรู้จากเพื่อนเกษตรกรจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ได้รับความรู้จากการดูงานต่างพื้นที่จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.67 ได้รับความรู้จากเอกสารต่าง ๆ จากสหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ได้รับความรู้จากนักศึกษาอาสาจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 4.9 แหล่งที่มาของความรู้ด้านการทำอินทรีย์

แหล่งที่มาของความรู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพื่อนเกษตรกร	6	50.00
เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์	12	100.00
เอกสารต่าง ๆ จากสหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์	4	33.33
การไปดูงานต่างพื้นที่	5	41.67
จากนักศึกษาอาสา	1	8.33

หมายเหตุ : สามารถตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สมาชิกเกษตรกรได้รับความช่วยเหลือจากสหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์ในเรื่องของความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ และช่วยเหลือด้านการรับซื้อหรือจัดจำหน่ายผลผลิตมีจำนวนเท่ากันเท่ากับ 12 ราย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ได้รับความช่วยเหลือด้านวัสดุหรืออุปกรณ์จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 และได้รับการช่วยเหลือด้านเงินกู้จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 4.10 การให้ความช่วยเหลือของสหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์ จังหวัดเชียงใหม่

ความช่วยเหลือที่เกษตรกรได้รับ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เงินกู้	1	8.33
ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์	12	100.00
รับซื้อหรือจัดจำหน่ายผลผลิตให้	12	100.00
วัสดุหรืออุปกรณ์	4	33.33

หมายเหตุ : สามารถตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเรื่องของต้นทุนในการปลูกข้าวอินทรีย์ในปี 2547

ข้อมูลเรื่องของต้นทุนในการปลูกข้าวอินทรีย์นั้น ได้ทำการศึกษาข้อมูลปี 2547 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วย ข้อมูลการลงทุนเริ่มแรกในสินทรัพย์ และข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ข้อมูลการลงทุนเริ่มแรกในสินทรัพย์ และค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ได้แบ่งเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีที่เกษตรกรมีรดไถเป็นของตนเอง จำนวน 8 ราย มีพื้นที่ทำนารวมทั้งสิ้น 50 ไร่ และกรณีที่ไม่มีการไถเป็นของตนเอง จำนวน 4 ราย มีพื้นที่ทำนารวมทั้งสิ้น 25 ไร่ รวมพื้นที่ทั้งหมด 75 ไร่

ในการศึกษาครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ในแต่ละพันธุ์ และยังมีการแบ่งการศึกษาในกรณีของการมีกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ ซึ่งมีผลต่อต้นทุนรวม ในกรณีดังต่อไปนี้

กรณีแบ่งตามกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์และกรรมสิทธิ์ในที่ดินา

กรณีที่ 1 มีรดไถและมีที่ดินาเป็นของตนเอง

กรณีที่ 2 มีรดไถแต่เช่าที่ดินาในการทำนา

กรณีที่ 3 ไม่มีรดไถแต่มีที่ดินาเป็นของตนเอง

กรณีที่ 4 ไม่มีรดไถและเช่าที่ดินาในการทำนา

ในกรณีที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นกรณีที่เกษตรกรมีรดไถเป็นของตนเอง ได้แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ และค่าเสื่อมราคา ไร่ดังนี้ (ตามตารางที่ 4.11 – 4.15)

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นถึงมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรทั้ง 12 ราย และได้เฉลี่ยราคาต่อหน่วยออกมา พบว่า ที่ดินมีราคาเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 160,000.00 บาท รดไถมีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 34,875.00 บาท เครื่องพ่นยามีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 1,125.00 บาท เคียวเกี่ยวข้าวมีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 31.38 บาท จอบมีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 118.80 บาท และมีคมีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 83.60 บาท

ตารางที่ 4.11 มูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรทั้ง 12 ราย และราคาสินทรัพย์เฉลี่ย

ลำดับ	รายการ	ราคาเฉลี่ยต่อ หน่วย (บาท)	จำนวน หน่วย	มูลค่าสินทรัพย์ ทั้งหมด (บาท)
1	ที่ดิน	160,000.00	45	7,200,000.00
2	รถไถ	34,875.00	8	279,000.00
3	เครื่องพ่นยา	1,125.00	12	13,500.00
4	เลี้ยวเกี่ยวข้าว	31.38	29	910.00
5	จอบ	118.80	25	2,970.00
6	มีด	80.16	25	2,004.00
รวม		196,230.34		7,498,384.00

หมายเหตุ : ราคาที่ดินมาจากราคาประเมินของสำนักงานที่ดินอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

จากตารางที่ 4.12 ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 ราย ได้คิดค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานจริงของเกษตรกร ซึ่งเป็นการคิดจำนวนปีขั้นต่ำ

ตารางที่ 4.12 ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 ราย

ลำดับ	รายการ	มูลค่าสินทรัพย์ที่มี ตัวตนทั้งสิ้น (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
1	ที่ดิน	7,200,000.00	-	-
2	รถไถ	279,000.00	10	27,900.00
3	เครื่องพ่นยา	13,500.00	5	2,700.00
4	เลี้ยวเกี่ยวข้าว	910.00	5	182.00
5	จอบ	2,970.00	5	594.00
6	มีด	2,004.00	5	400.80
รวม		7,498,384.00		31,776.80

หมายเหตุ : ราคาที่ดินมาจากราคาประเมินของสำนักงานที่ดินอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลจากตารางที่ 4.12 สามารถนำมาคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์รวมทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรเฉพาะที่ใช้ในการทำงาน ได้ดังตารางที่ 4.13

จากตารางที่ 4.13 ได้คำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปีเฉพาะที่ใช้ในการทำนา จากค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์รวมของเกษตรกรทั้ง 12 ราย โดยคิดอัตราการใช้งานจากการใช้งานจริง เนื่องจากเกษตรกรใช้สินทรัพย์ในการทำนาแต่ละปีเพียง 6 เดือน และอีก 6 เดือนจะใช้สินทรัพย์ดังกล่าวในการเพาะปลูกพืชชนิดอื่น

ตารางที่ 4.13 ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรทั้ง 12 ราย เฉพาะที่ใช้ในการทำนา

ลำดับ	รายการ	ค่าเสื่อมราคาต่อปี	อัตราการใช้งานในการทำนาต่อปี (ร้อยละ)	ค่าเสื่อมราคาเฉพาะในการทำนา
1	ที่ดิน	7,200,000.00	50	-
2	รถไถ	27,900.00	50	13,950.00
3	เครื่องพ่นยา	2,700.00	50	1,350.00
4	เคียวเกี่ยวข้าว	182.00	100	182.00
5	จอบ	594.00	50	297.00
6	มีด	400.80	50	200.40
	รวม	31,776.80		15,979.40

หมายเหตุ : ราคาที่ดินมาจากราคาประเมินของสำนักงานที่ดินอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลจากตารางที่ 4.13 สามารถนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อไร่ต่อปีเฉพาะใช้ในการทำนา ได้ดังตารางที่ 4.14

จากตารางที่ 4.14 ได้นำค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 ราย ซึ่งเป็นค่าเสื่อมราคาเฉพาะการใช้งานในการทำนา มาคำนวณหาค่าเสื่อมราคาต่อไร่ต่อปี

ตารางที่ 4.14 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อไร่เฉพาะที่ใช้ในการทำงาน

ลำดับ	รายการ	ค่าเสื่อมราคา เฉพาะในการ ทำงาน (บาท)	จำนวนพื้นที่ นำไปใช้งาน (ไร่)	ค่าเสื่อมราคา สินทรัพย์ ต่อไร่ ต่อปี (บาท)
1	รถไถ	13,950.00	50	279.00
2	เครื่องพ่นยา	1,350.00	75	18.00
3	เลี้ยวเกี่ยวข้าว	91.00	75	1.21
4	จอบ	297.00	75	3.96
5	มีด	200.40	75	2.67
รวม		15,979.40		304.84

จากตารางที่ 4.15 เป็นการคำนวณหามูลค่าสินทรัพย์ต่อไร่ ซึ่งคำนวณโดยการนำมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 รายมาหารด้วยพื้นที่ทำนาของเกษตรกร ซึ่งเป็นจำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรนำสินทรัพย์ไปใช้งาน

ตารางที่ 4.15 มูลค่าสินทรัพย์ที่มีตัวตนเฉลี่ยต่อไร่

ลำดับ	รายการ	มูลค่าสินทรัพย์ที่ มีตัวตน (บาท)	จำนวนพื้นที่ นำไปใช้งาน (ไร่)	มูลค่าสินทรัพย์ที่ มีตัวตนเฉลี่ยต่อ ไร่ (บาท)
1	ที่ดิน	7,200,00.00	45	160,000.00
2	รถไถ	279,000.00	50	5,580.00
3	เครื่องพ่นยา	13,500.00	75	180.00
4	เลี้ยวเกี่ยวข้าว	910.00	75	12.13
5	จอบ	2,970.00	75	39.60
6	มีด	2,004.00	75	26.72
รวม		7,498,384.00		165,838.45

หมายเหตุ : ราคาที่ดินมาจากราคาประเมินของสำนักงานที่ดินอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ในกรณีที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นกรณีที่เกษตรกรไม่มีรถไถเป็นของตนเอง ได้แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ และค่าเสื่อมราคา ไว้ดังนี้ (ตามตารางที่ 4.16 – 4.20)

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นถึงมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรทั้ง 12 ราย และได้เฉลี่ยราคาต่อหน่วยออกมา พบว่า ที่ดินมีราคาเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 160,000.00 บาท เครื่องพ่นยา มีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 1,125.00 บาท เคียวเกี่ยวข้าวมีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 31.38 บาท จอบมีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 118.80 บาท และมีดมีราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากับ 83.60 บาท

ตารางที่ 4.16 มูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรทั้ง 12 ราย และราคาสินทรัพย์เฉลี่ย

ลำดับ	รายการ	มูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมด (บาท)	จำนวนหน่วย	ราคาเฉลี่ยต่อหน่วย (บาท)
1	ที่ดิน	7,200,000.00	45	160,000.00
2	เครื่องพ่นยา	13,500.00	12	1,125.00
3	เคียวเกี่ยวข้าว	910.00	29	31.38
4	จอบ	2,970.00	25	118.80
5	มีด	2,004.00	25	80.16
	รวม	7,219,384.00		161,355.34

หมายเหตุ : ราคาที่ดินมาจากราคาประเมินของสำนักงานที่ดินอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

จากตารางที่ 4.17 ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 ราย ได้คิดค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานจริงของเกษตรกร ซึ่งเป็นการคิดจำนวนปีขั้นต่ำ

ตารางที่ 4.17 ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 ราย

ลำดับ	รายการ	มูลค่าสินทรัพย์ที่มี ตัวตนทั้งสิ้น (บาท)	อายุการใช้งาน	ค่าเสื่อมราคาต่อปี
1	ที่ดิน	7,200,000.00	-	-
2	เครื่องพ่นยา	13,500.00	5	2,700.00
3	เลี้ยวเกี่ยวข้าว	910.00	5	182.00
4	จอบ	2,970.00	5	594.00
5	มีด	2,004.00	5	400.80
รวม		7,219,384.00		3,876.80

หมายเหตุ : ราคาที่ดินมาจากราคาประเมินของสำนักงานที่ดินอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลจากตารางที่ 4.17 สามารถนำมาคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์รวมทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรเฉพาะที่ใช้ในการทำนา ได้ดังตารางที่ 4.18

จากตารางที่ 4.18 ได้คำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปีเฉพาะที่ใช้ในการทำนา จากค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์รวมของเกษตรกรทั้ง 12 ราย โดยคิดอัตราการใช้งานจากการใช้งานจริง เนื่องจากเกษตรกรใช้สินทรัพย์ในการทำนาแต่ละปีเพียง 6 เดือน และอีก 6 เดือนจะใช้สินทรัพย์ดังกล่าวในการเพาะปลูกพืชชนิดอื่น

ตารางที่ 4.18 ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของสมาชิกเกษตรกรทั้ง 12 ราย เฉพาะที่ใช้ในการทำนา

ลำดับ	รายการ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี (บาท)	อัตราการใช้งาน การทำนาต่อปี (ร้อยละ)	ค่าเสื่อมราคาเฉพาะ ในการทำนา (บาท)
1	เครื่องพ่นยา	2,700.00	50	1,350.00
2	เลี้ยวเกี่ยวข้าว	182.00	100	182.00
3	จอบ	594.00	50	297.00
4	มีด	400.80	50	200.40
รวม		3,876.80		2,029.40

ข้อมูลจากตารางที่ 4.18 สามารถนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อไร่ต่อปี เฉพาะใช้ในการทำนา ได้ดังตารางที่ 4.19

จากตารางที่ 4.19 ได้นำค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อปีของสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 ราย ซึ่งเป็นค่าเสื่อมราคาเฉพาะการใช้งานในการทำนา มาคำนวณหาค่าเสื่อมราคาต่อไร่ ต่อปี

ตารางที่ 4.19 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ต่อไร่เฉพาะที่ใช้ในการทำนา

ลำดับ	รายการ	ค่าเสื่อมราคา เฉพาะในการ ทำนา (บาท)	จำนวนพื้นที่ นำไปใช้งาน (ไร่)	ค่าเสื่อมราคา สินทรัพย์ ต่อไร่ ต่อปี (บาท)
1	เครื่องพ่นยา	1,350.00	75	18.00
2	เคียวเกี่ยวข้าว	91.00	75	1.21
3	จอบ	297.00	75	3.96
4	มีด	200.40	75	2.67
	รวม	2,029.40		25.84

จากตารางที่ 4.20 เป็นการคำนวณหามูลค่าสินทรัพย์ต่อไร่ ซึ่งคำนวณโดยการนำมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดของเกษตรกรทั้ง 12 รายมาหารด้วยพื้นที่ทำนาของเกษตรกร ซึ่งเป็นจำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรนำสินทรัพย์ไปใช้งาน

ตารางที่ 4.20 มูลค่าสินทรัพย์ที่มีตัวตนเฉลี่ยต่อไร่

ลำดับ	รายการ	มูลค่าสินทรัพย์ที่มีตัวตน (บาท)	จำนวนที่นาที่ นำไปใช้งาน (ไร่)	มูลค่าสินทรัพย์ที่มีตัวตนเฉลี่ยต่อ ไร่ (บาท)
1	ที่ดิน	7,200,000.00	45	160,000.00
2	เครื่องพ่นยา	13,500.00	75	180.00
3	เกี่ยวเกี่ยวข้าว	910.00	75	12.13
4	จอบ	2,970.00	75	39.60
5	มีด	2,004.00	75	26.72
รวม		7,219,384.00		160,258.45

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ในการปลูกข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรส่วนใหญ่มีต้นทุนค่าแรงงานในการเกี่ยวข้าวและตีข้าว ซึ่งต้องใช้คนถึง 306 คนต่อ 75 ไร่ต่อวัน และรองลงมาเป็นต้นทุนในการปลูกข้าวซึ่งต้องใช้คนจำนวน 117 คนต่อ 75 ไร่ต่อวัน ซึ่งในการทำนา 1 ไร่มีต้นทุนค่าแรงงานรวมทั้งสิ้น 1,104.80 บาท

ตารางที่ 4.21 ข้อมูลค่าแรงงานในการปลูกข้าวอินทรีย์

ภารกิจต่าง ๆ	จำนวนคนที่ใช้ต่อพื้นที่ 75 ไร่ (คน: ต่อวัน)	ค่าแรงงานต่อพื้นที่ 75 ไร่ (บาท: ต่อวัน)	ค่าแรงงาน (บาท) : ต่อไร่ : ต่อวัน
ไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	21	2,520.00	33.60
หว่านเมล็ดพันธุ์	13	1,560.00	20.80
ถอนกล้า	32.5	3,900.00	52.00
ไถปรับที่เตรียมปลูก	38	4,560.00	60.80
ลงปลูก	117	14,040.00	187.20
ทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	75	9,000.00	120.00
ดูแลรักษา	56	6,720.00	89.60
เกี่ยวข้าวและตีข้าว	306	36,720.00	489.60
ขนส่งไปโรงเก็บข้าว	32	3,840.00	51.20
รวม	690.50	82,860.00	1,104.80

หมายเหตุ : กำหนดค่าแรงงานตามอัตราค่าแรงงานในพื้นที่ ซึ่งเท่ากับ 120 บาทต่อวัน

จากตารางที่ 4.22 พบว่าค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวเหนียว กข6 มีต้นทุนต่อไร่เท่ากับ 54.21 บาท ข้าวหอมมะลิ 105 มีต้นทุนต่อไร่เท่ากับ 89.20 บาท ข้าวหอมมะลิแดงมีต้นทุนต่อไร่เท่ากับ 94.20 บาท และข้าวพันธุ์อื่น ๆ มีต้นทุนต่อไร่เท่ากับ 59.28

ตารางที่ 4.22 ต้นทุนค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว

พันธุ์ข้าว	จำนวนเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ทั้งหมด (กิโลกรัม)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนที่ใช้ต่อไร่ (กิโลกรัม)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ต้นทุนต่อไร่ (บาท)
ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6	95	22.75	4.17	13	54.21
ข้าวหอมมะลิ 105	77	17.25	4.46	20	89.20
ข้าวหอมมะลิแดง	80	17	4.71	20	94.20
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	82	18	4.56	13	59.28
รวม	334	75			

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ในการทำปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรประกอบด้วยมูลวัวแห้ง กากมะพร้าว แกลบอ่อน แกลบเผา และหัวเชื้อจุลินทรีย์ โดยนำมาคลุกรวมกันและทิ้งไว้ประมาณ 3 เดือน ซึ่งมูลวัวแห้งเป็นวัตถุดิบที่มีต้นทุนต่อไร่สูงที่สุดเท่ากับ 270.00 บาท ส่วนดิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืชประกอบด้วย ตะไคร้ ขิง และข่า โดยนำมาทุบและแช่รวมกันในถังและใส่น้ำให้ท่วมทิ้งไว้ 1 คืน โดยข่ามีต้นทุนต่อไร่ที่สูงที่สุดเท่ากับ 40 บาท

ตารางที่ 4.23 ต้นทุนค่าวัตถุดิบในการทำปุ๋ยและสารอินทรีย์ต่อไร่

วัตถุดิบที่ใช้ต่อไร่	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ต้นทุนค่า วัตถุดิบ (บาท)
วัตถุดิบในการหมักปุ๋ย ประกอบด้วย :			550.50
มูลวัวแห้ง	18 กระสอบ	15.00	270.00
กากมะพร้าว	24 กิโลกรัม	2.00	48.00
แกลบอ่อน	24 กิโลกรัม	2.00	48.00
แกลบเผา	3 กระสอบ	60.00	180.00
หัวเชื้อจุลินทรีย์ (100 มล.)	300 มล.	1.50	4.50
วัตถุดิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช :			56
ตะไคร้	1 กิโลกรัม	6	6
ขิง	1 กิโลกรัม	10	10
ข่า	1 กิโลกรัม	40	40

ตารางที่ 4.24 แสดงข้อมูลด้านต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการไถนาและค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ซึ่งจำนวนพื้นที่ที่แสดงไว้จำนวน 50 ไร่มาจากจำนวนพื้นที่ทำนาสำหรับเกษตรกรที่มีรถไถเท่านั้น โดยค่าน้ำมันที่ใช้ต่อไร่มีต้นทุนเท่ากับ 260.32 บาท และค่าซ่อมแซมรถไถต่อไร่ต่อปีเท่ากับ 53.76 บาท

ตารางที่ 4.24 ค่าใช้จ่ายของค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์

รายการค่าใช้จ่าย	ต้นทุนรวม (บาท)	จำนวนพื้นที่ ที่ใช้ (ไร่)	ต้นทุนเฉลี่ย ต่อไร่ (บาท)
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (รถไถ)	13,016.00	50	260.32
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ (รถไถ)	2,688.00	50	53.76
รวม	15,704.00		314.08

ต้นทุนในการปลูกข้าวอินทรีย์ประกอบด้วยต้นทุนสองประเภท ได้แก่ ต้นทุนผันแปร และ ต้นทุนคงที่ ดังนี้

ต้นทุนผันแปร เป็นต้นทุนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนผลผลิต ซึ่งในการปลูกข้าวอินทรีย์ ประกอบด้วย

- ค่าแรงงาน ได้แก่ ค่าแรงงาน ซึ่งเป็นค่าแรงงานที่ได้คำนวณตั้งแต่การเริ่มไถที่เพื่อหว่านเมล็ด การหว่านเมล็ด ถอนกล้า ไถที่เตรียมปลูก ลงปลูก ทำปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืช ดูแลรักษา เกี่ยวข้าว ตีข้าว และขนส่งเพื่อจัดเก็บ (ตามตารางที่ 4.21)
- ค่าจ้างไถที่ ในกรณีที่เกษตรกรไม่มีรถไถจึงจำเป็นต้องว่าจ้างในการไถที่ ซึ่งมีอัตราการจ้างไถที่ จำนวน 750.00 บาทต่อไร่ โดยจะทำการไถที่ก่อนหว่านกล้าจนถึงไถที่ก่อนปลูก
- ค่าเมล็ดพันธุ์ ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะไม่ต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากเกษตรกรจะเก็บเมล็ดพันธุ์จากผลผลิตจากปีก่อน (ตามตารางที่ 4.22)
- ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ย ประกอบด้วยมูลวัวซึ่งเป็นวัสดุคิบในพื้นที่ จึงไม่ต้องจ่ายเงินสดซื้อ ส่วนวัสดุคิบอื่น ๆ ต้องจ่ายเงินสดซื้อเพื่อนำมาเป็นส่วนผสม (ตามตารางที่ 4.23)
- ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช ประกอบด้วย ตะไคร้ จิง และข่า อย่างละ 1 กิโลกรัม โดยที่เกษตรกรทำการปลูกไว้เป็นพืชสวนครัว จึงไม่ต้องซื้อด้วยเงินสด (ตามตารางที่ 4.23)
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากการใช้รถไถ เฉพาะกรณีเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเอง (ตามตารางที่ 4.24)
- ค่าเช่าที่ดินในการทำนา เนื่องจากการเช่าที่ดินในการทำนาส่วนใหญ่ตกลงเช่าต่อไร่จึงนำมารวมอยู่ในต้นทุนผันแปร โดยอัตราเช่าที่นาเท่ากับ 1,000.00 บาทต่อไร่
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ประกอบด้วยค่าซ่อมแซมรถไถเพียงอย่างเดียว ส่วนสินทรัพย์อื่น ๆ ไม่ปรากฏว่ามีการซ่อมแซม (ตามตารางที่ 4.24)

ต้นทุนคงที่ เป็นต้นทุนที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนผลผลิต ซึ่งในการปลูกข้าวอินทรีย์ของเกษตรกร ประกอบด้วย ค่าภาษีที่นาและค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

- ค่าภาษีที่นา ซึ่งอัตราการเก็บภาษีที่นาเท่ากับ 5.00 บาทต่อไร่ต่อปี
- ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคารถไถ เครื่องพ่นยา เตี๋ยวเกี่ยวข้าว จอบ และมิด ซึ่งในกรณีที่ไม่มีรถไถ จะไม่นำค่าเสื่อมราคาของรถไถมาคำนวณรวมด้วย

ในการศึกษาครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาต้นทุนการปลูกข้าวแต่ละพันธุ์ ไว้ดังนี้

กรณีที่ 1 มีรถไถและมีที่นาเป็นของตนเอง

- ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 ตามตารางที่ 4.25
- ข้าวหอมมะลิ 105 ตามตารางที่ 4.26
- ข้าวหอมมะลิแดง ตามตารางที่ 4.27
- ข้าวพันธุ์อื่น ๆ ตามตารางที่ 4.28

กรณีที่ 2 มีรถไถแต่เช่าที่นาในการทำนา

- ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 ตามตารางที่ 4.29
- ข้าวหอมมะลิ 105 ตามตารางที่ 4.30
- ข้าวหอมมะลิแดง ตามตารางที่ 4.31
- ข้าวพันธุ์อื่น ๆ ตามตารางที่ 4.32

กรณีที่ 3 ไม่มีรถไถแต่มีที่นาเป็นของตนเอง

- ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 ตามตารางที่ 4.33
- ข้าวหอมมะลิ 105 ตามตารางที่ 4.34
- ข้าวหอมมะลิแดง ตามตารางที่ 4.35
- ข้าวพันธุ์อื่น ๆ ตามตารางที่ 4.36

กรณีที่ 4 ไม่มีรถไถและเช่าที่นาในการทำนา

- ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 ตามตารางที่ 4.37
- ข้าวหอมมะลิ 105 ตามตารางที่ 4.38
- ข้าวหอมมะลิแดง ตามตารางที่ 4.39
- ข้าวพันธุ์อื่น ๆ ตามตารางที่ 4.40

กรณีที่ 1 มีรถไถและมีที่นาเป็นของตนเอง

จากตารางที่ 4.25 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองและมีกรรมสิทธิ์ในที่นาที่ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,389.43 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 2,079.59 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.03 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 309.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.97 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 559.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,789.85 บาท

จากตารางที่ 4.26 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองและมีกรรมสิทธิ์ในที่นาที่ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,424.42 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 2,114.58 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.22 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 309.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.78 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 559.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,824.84 บาท

จากตารางที่ 4.27 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองและมีกรรมสิทธิ์ในที่นาที่ปลูกข้าวหอมมะลิแดง มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,429.42 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 2,119.58 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.25 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 309.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.75 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 559.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,829.84 บาท

จากตารางที่ 4.28 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองและมีกรรมสิทธิ์ในที่นาที่ปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,394.50 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 2,084.66 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.06 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 309.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.94 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 559.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,794.92 บาท

ตารางที่ 4.25 ต้นทุนการปลูกข้าวเหนียว กข6 กรณีมีรถไถและมีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	594.58	1,485.01	2,079.59	87.03
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	53.13
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	54.21	54.21	2.61
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	26.47
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.69
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	12.52
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	2.59
2. ต้นทุนคงที่	5.00	304.84	309.84	12.97
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	1.61
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	98.39
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	599.58	1,789.85	2,389.43	100.00

ตารางที่ 4.26 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิ 105 กรณีมีรถไถและมีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิ 105	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	594.58	1,520.00	2,114.58	87.22
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	52.25
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	89.20	89.20	4.22
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	26.03
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.65
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	12.31
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	2.54
2. ต้นทุนคงที่	5.00	304.84	309.84	12.78
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	1.61
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	98.39
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	599.58	1,824.84	2,424.42	100.00

ตารางที่ 4.27 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิแดง กรณีมีรถไถและมีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิแดง	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	594.58	1,525.00	2,119.58	87.25
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	52.12
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	94.20	94.20	4.44
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	25.97
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.64
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	12.28
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	2.54
2. ต้นทุนคงที่	5.00	304.84	309.84	12.75
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	1.61
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	98.39
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	599.58	1,829.84	2,429.42	100.00

ตารางที่ 4.28 ต้นทุนการปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ กรณีมีรถไถและมีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	594.58	1,490.08	2,084.66	87.06
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	53.00
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	59.28	59.28	2.84
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	26.41
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.69
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	12.49
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	2.58
2. ต้นทุนคงที่	5.00	304.84	309.84	12.94
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	1.61
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	98.39
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	599.58	1,794.92	2,394.50	100.00

กรณีที่ 2 มีรถไถแต่เช่าที่นาในการทำงาน

จากตารางที่ 4.29 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่นาในการทำงาน ที่ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,384.43 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,079.59 บาท คิดเป็นร้อยละ 90.99 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 304.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.01 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,594.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,789.85 บาท

จากตารางที่ 4.30 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่นาในการทำงาน ที่ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,419.42 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,114.58 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.09 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 304.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.91 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,594.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,824.84 บาท

จากตารางที่ 4.31 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่นาในการทำงาน ที่ปลูกข้าวหอมมะลิแดง มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,424.42 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,119.58 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.10 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 304.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.90 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,594.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,829.84 บาท

จากตารางที่ 4.32 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่มีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่นาในการทำงาน ที่ปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,389.50 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,084.66 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.01 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 304.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.99 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,594.58 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,794.92 บาท

ตารางที่ 4.29 ต้นทุนการปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 กรณีมีรถไถแต่เช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,594.58	1,485.01	3,079.59	90.99
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	35.87
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	54.21	54.21	1.76
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	17.88
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.82
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	8.45
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	32.47
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	1.75
2. ต้นทุนคงที่	-	304.84	304.84	9.01
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,594.58	1,789.85	3,384.43	100.00

ตารางที่ 4.30 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิ 105 กรณีมีรถไถแต่เช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิ 105	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,594.58	1,520.00	3,114.58	91.09
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	35.47
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	89.20	89.20	2.86
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	17.67
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.80
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	8.36
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	32.11
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	1.73
2. ต้นทุนคงที่	-	304.84	304.84	8.91
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,594.58	1,824.84	3,419.42	100.00

ตารางที่ 4.31 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิแดง กรณีมีรถไถแต่เช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิแดง	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,594.58	1,525.00	3,119.58	91.10
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	35.42
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	94.20	94.20	3.02
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	17.65
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.80
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	8.34
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	32.06
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	1.72
2. ต้นทุนคงที่	-	304.84	304.84	8.90
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,594.58	1,829.84	3,424.42	100.00

ตารางที่ 4.32 ต้นทุนการปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ กรณีมีรถไถแต่เช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,594.58	1,490.08	3,084.66	91.01
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,104.80	1,104.80	35.82
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	33.60	33.60	3.04
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	1.88
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	4.71
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	60.80	60.80	5.50
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	16.94
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	10.86
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.11
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	44.32
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	4.63
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	-	-	-	-
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	59.28	59.28	1.92
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	17.85
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.82
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	260.32	-	260.32	8.44
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	32.42
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	53.76	-	53.76	1.74
2. ต้นทุนคงที่	-	304.84	304.84	8.99
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	304.84	304.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,594.58	1,794.92	3,389.50	100.00

กรณีที่ 3 ไม่มีรายได้แต่มีที่นาเป็นของตนเอง

จากตารางที่ 4.33 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีรายได้เป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,451.95 บาท ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรจำนวน 2,421.11 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.74 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 30.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.26 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,035.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,416.45 บาท

จากตารางที่ 4.34 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีรายได้เป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,486.94 บาท ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรจำนวน 2,456.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.76 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 30.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.24 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,035.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,451.44 บาท

จากตารางที่ 4.35 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีรายได้เป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวหอมมะลิแดง มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,491.94 บาท ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรจำนวน 2,461.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.76 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 30.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.24 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,035.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,456.44 บาท

จากตารางที่ 4.36 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีรายได้เป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 2,457.02 บาท ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรจำนวน 2,426.18 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.74 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 30.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.26 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 1,035.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,457.02 บาท

ตารางที่ 4.33 ต้นทุนการปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 กรณีไม่มีรถไถแต่มีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,030.50	1,390.61	2,421.11	98.74
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	41.73
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	30.98
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	54.21	54.21	2.24
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	22.74
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.31
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	5.00	25.84	30.84	1.26
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	16.21
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	83.79
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,035.50	1,416.45	2,451.95	100.00

ตารางที่ 4.34 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิ 105 ไร่ ไม่มีรถไถแต่มีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิ 105	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,030.50	1,425.60	2,456.10	98.76
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	41.14
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	30.54
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	89.20	89.20	3.63
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	22.41
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.28
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	5.00	25.84	30.84	1.24
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	16.21
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	83.79
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,035.50	1,451.44	2,486.94	100.00

ตารางที่ 4.35 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิแดง กรณีไม่มีรถไถแต่มีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิแดง	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,030.50	1,430.60	2,461.10	98.76
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	41.05
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	30.47
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	94.20	94.20	3.83
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	22.37
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.28
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	5.00	25.84	30.84	1.24
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	16.21
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	83.79
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,035.50	1,456.44	2,491.94	100.00

ตารางที่ 4.36 ต้นทุนการปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ กรณีไม่มีรถไถแต่มีที่นาเป็นของตนเอง

ต้นทุนการปลูก ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	1,030.50	1,395.68	2,426.18	98.74
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	41.65
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	30.91
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	59.28	59.28	2.44
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	22.69
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	2.31
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	-	-	-	-
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	5.00	25.84	30.84	1.26
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	5.00	-	5.00	16.21
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	83.79
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	1,035.50	1,421.52	2,457.02	100.00

กรณีที่ 4 ไม่มีรายได้และเช่าที่นาในการทำงาน

จากตารางที่ 4.37 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีมีรายได้และที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,446.95 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,421.11 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.25 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 25.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.75 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 2,030.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,416.45 บาท

จากตารางที่ 4.38 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีมีรายได้และที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,481.94 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,456.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.26 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 25.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.74 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 2,030.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,451.44 บาท

จากตารางที่ 4.39 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีมีรายได้และที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวหอมมะลิแดง มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,486.94 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,461.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.26 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 25.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.74 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 2,030.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,456.44 บาท

จากตารางที่ 4.40 พบว่า สมาชิกเกษตรกรที่ไม่มีมีรายได้และที่นาเป็นของตนเอง ที่ปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,452.02 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรจำนวน 3,426.18 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.25 ของต้นทุนรวม และต้นทุนคงที่จำนวน 25.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.75 และต้นทุนรวมยังสามารถแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดจำนวน 2,030.50 บาท และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 1,421.52 บาท

ตารางที่ 4.37 ต้นทุนการปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 กรณีไม่มีรถไถและเช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	2,030.50	1,390.61	3,421.11	99.25
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	29.53
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	21.92
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	54.21	54.21	1.58
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	16.09
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.64
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	29.23
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	-	25.84	25.84	0.75
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	2,030.50	1,416.45	3,446.95	100.00

ตารางที่ 4.38 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิ 105 กรณีไม่มีรถไถและเช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิ 105	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	2,030.50	1,425.60	3,456.10	99.26
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	29.24
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	21.70
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	89.20	89.20	2.58
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	15.93
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.62
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	28.93
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	-	25.84	25.84	0.74
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	2,030.50	1,451.44	3,481.94	100.00

ตารางที่ 4.39 ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิแดง กรณีไม่มีรถไถและเช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวหอมมะลิแดง	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	2,030.50	1,430.60	3,461.10	99.26
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	29.19
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	21.67
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	94.20	94.20	2.72
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	15.91
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.62
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	28.89
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	-	25.84	25.84	0.74
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	2,030.50	1,456.44	3,486.94	100.00

ตารางที่ 4.40 ต้นทุนการปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ กรณีไม่มีรถไถและเช่าที่นาในการทำนา

ต้นทุนการปลูก ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	ต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ ต่อไร่ (บาท)		รวม (บาท)	ร้อยละ
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด		
1. ต้นทุนผันแปร	2,030.50	1,395.68	3,426.18	99.25
1.1 ค่าแรงงาน	-	1,010.40	1,010.40	29.49
ค่าไถปรับที่เตรียมหว่านเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	-	20.80	20.80	2.06
ค่าถอนกล้า	-	52.00	52.00	5.15
ค่าไถปรับที่เตรียมปลูก	-	-	-	-
ค่าลงปลูก	-	187.20	187.20	18.53
ค่าทำปุ๋ยและสารกำจัดแมลง	-	120.00	120.00	11.88
ค่าดูแลรักษา	-	89.60	89.60	8.87
ค่าเกี่ยวข้าวและตีข้าว	-	489.60	489.60	48.46
ค่าขนส่งไปโรงเก็บข้าว	-	51.20	51.20	5.07
1.2 ค่าจ้างไถที่ก่อนปลูก	750.00	-	750.00	21.89
1.3 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	59.28	59.28	1.73
1.4 ค่าวัสดุคิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์	280.50	270.00	550.50	16.07
1.5 ค่าวัสดุคิบในการทำสารกำจัดศัตรูพืช	-	56.00	56.00	1.63
1.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-
1.7 ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	-	1,000.00	29.19
1.8 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	-	25.84	25.84	0.75
2.1 ค่าภาษีที่นาต่อปี	-	-	-	-
2.2 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	-	25.84	25.84	100.00
รวมต้นทุนการปลูกข้าวต่อไร่	2,030.50	1,421.52	3,452.02	100.00

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ในกรณีที่ 1 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 2,429.42 บาท ในกรณีที่ 2 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 3,424.42 บาท ในกรณี ที่ 3 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 2,491.94 บาท ในกรณีที่ 4 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีต้นทุนสูงที่สุดเท่ากับ 3,486.94 บาท

ตารางที่ 4.41 สรุปต้นทุนรวมการปลูกข้าวทุกพันธุ์ ในแต่ละกรณี

กรณีต่าง ๆ	ต้นทุนรวมต่อไร่ของการปลูกข้าวอินทรีย์แต่ละพันธุ์ (บาท)			
	ข้าวเหนียว กข6	ข้าวหอม มะลิ 105	ข้าวหอม มะลิแดง	ข้าวพันธุ์ อื่น ๆ
กรณีที่ 1 มีรดไถและเป็นเจ้าของที่นา	2,389.43	2,424.42	2,429.42	2,394.50
กรณีที่ 2 มีรดไถแต่เช่าที่ในการทำนา	3,384.43	3,419.42	3,424.42	3,389.50
กรณีที่ 3 ไม่มีรดไถแต่เป็นเจ้าของที่นา	2,451.95	2,486.94	2,491.94	2,457.02
กรณีที่ 4 ไม่มีรดไถและไม่มีที่นา	3,446.95	3,481.94	3,486.94	3,452.02

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเรื่องของผลตอบแทนในการปลูกข้าวอินทรีย์ในปี 2547

ข้อมูลเรื่องของผลตอบแทน ได้ทำการเก็บข้อมูลของปี 2547 ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ ข้อมูลในเรื่องของส่วนต่างระหว่างรายได้และต้นทุน อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และจุดคุ้มทุน ซึ่งได้ทำการศึกษาในกรณีต่าง ๆ ในการปลูกข้าวแต่ละพันธุ์ ดังนี้

กรณีแบ่งตามกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์และที่นา

1. กรณีมีรดไถและมีที่นาเป็นของตนเอง
2. กรณีมีรดไถแต่เช่าที่นาในการทำนา
3. กรณีไม่มีรดไถแต่มีที่นาเป็นของตนเอง
4. กรณีไม่มีรดไถและเช่าที่นาในการทำนา

กรณีแบ่งตามพันธุ์ข้าว

1. ข้าวพันธุ์ข้าวเหนียว กข 6
2. ข้าวพันธุ์หอมมะลิ 105

3. ข้าวพันธุ์หอมมะลิแดง
4. ข้าวพันธุ์อื่น ๆ ได้แก่ ข้าวพันธุ์จอมทองและข้าวพันธุ์สันป่าตองเบอร์ต่าง ๆ

จากตารางที่ 4.42 พบว่า สมาชิกเกษตรกรมีการปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 มากที่สุดถึง 22.75 ไร่ เนื่องจากเป็นพันธุ์ข้าวที่สามารถขายให้สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ได้ และได้ราคาดีกว่าข้าวเหนียวพันธุ์อื่น ๆ ส่วนในเรื่องของราคาข้าวนั้น ข้าวหอมมะลิแดงมีราคาดีที่สุดคือ 8.96 บาทต่อกิโลกรัม ในเรื่องของผลผลิตต่อไร่นั้น ข้าวเหนียวพันธุ์อื่น ๆ จะมีผลผลิตดีกว่า ซึ่งมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 810.00 กิโลกรัม แต่ราคาค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่มักปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือน ในเรื่องของการรายได้เฉลี่ยต่อไร่ ข้าวหอมมะลิแดงมีรายได้เฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุดถึง 5,487.19 บาท

ตารางที่ 4.42 ข้อมูลผลผลิตข้าวเปลือกและรายได้ในการปลูกข้าวอินทรีย์

พันธุ์ข้าว	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตรวม (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ยต่อ กิโลกรัม	จำนวนเงิน (บาท)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัม)	รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (บาท)
ข้าวเหนียว กข 6	22.75	14,484.00	6.22	90,909.48	636.66	3,960.03
ข้าวหอมมะลิ 105	17.25	10,839.00	8.06	87,362.34	628.35	5,064.50
ข้าวหอมมะลิแดง	17.00	10,411.00	8.96	93,282.56	612.41	5,487.19
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	18.00	14,580.00	5.06	73,774.80	810.00	4,098.60
รวม	75.00	50,314.00	-	345,329.18	-	-

หมายเหตุ : จำนวนผลผลิตและราคาข้าวอินทรีย์ดังกล่าวเป็นข้อมูลจากการขายข้าวเปลือกเท่านั้น

ข้อมูลจากตารางที่ 4.25 – 4.42 สามารถนำมาคำนวณหากำไรจากการปลูกข้าวอินทรีย์ในแต่ละกรณีและแต่ละพันธุ์ข้าวได้ ดังตารางที่ 4.43

จากตารางที่ 4.43 เห็นได้ว่า ในกรณีที่สมาชิกเกษตรกรมีรถไถและที่ดินในการทำนาเป็นของตนเองมีต้นทุนจากการปลูกข้าวน้อยที่สุด ทำให้มีกำไรมากที่สุด และการปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีกำไรมากที่สุดในทุกกรณี

ตารางที่ 4.43 ข้อมูลเกี่ยวกับกำไรจากการปลูกข้าวอินทรีย์ในแต่ละกรณีและข้าวแต่ละพันธุ์

พันธุ์ข้าว	รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ต่อไร่ (บาท)
กรณีที่ 1 มีรดไถ + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	2,389.43	1,570.60
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	2,424.42	2,640.08
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	2,429.42	3,057.77
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	2,394.50	1,704.10
กรณีที่ 2 มีรดไถ + เซ้าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	3,384.43	575.60
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	3,419.42	1,645.08
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	3,424.42	2,062.77
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	3,389.50	709.10
กรณีที่ 3 ไม่มีรดไถ + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	2,451.95	1,508.08
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	2,486.94	2,577.56
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	2,491.94	2,995.25
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	2,457.02	1,641.58
กรณีที่ 4 ไม่มีรดไถ + เซ้าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	3,446.95	513.08
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	3,481.94	1,582.56
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	3,486.94	2,000.25
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	3,452.02	646.58

ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวอินทรีย์ ผู้ศึกษาได้ใช้หลักการวิเคราะห์ดังนี้

1. อัตรากำไรขั้นต้น คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรขั้นต้นกับยอดขาย กำไรขั้นต้นคือกำไรที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบยอดขายกับต้นทุนขาย

กรณีที่ 1 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีมีรายได้เป็นของตนเองและมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (1,570.60 / 3,960.03) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 39.66 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (2,640.08 / 5,064.50) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 52.13 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (3,057.77 / 5,487.19) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 55.73 \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (1,704.10 / 4,098.60) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 41.58 \end{aligned}$$

กรณีที่ 2 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีมีรายได้เป็นของตนเองแต่เช่าที่ในการทำนา

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (575.60 / 3,960.03) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 14.54 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (1,645.08 / 5,064.50) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 32.48 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (2,062.77 / 5,487.19) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 37.59 \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (709.10 / 4,098.60) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 17.30 \end{aligned}$$

กรณีที่ 3 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีไม่มีรายได้เป็นของตนเองแต่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (1,508.08 / 3,960.03) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 38.08 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (2,577.56 / 5,064.50) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 50.89 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (2,995.25 / 5,487.19) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 54.59 \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (1,641.58 / 4,098.60) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 40.05} \end{aligned}$$

กรณีที่ 4 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีไม่มีรถไถเป็นของตนเองและเช่าที่ในการทำนา

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (513.08 / 3,960.03) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 12.96} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (1,582.56 / 5,064.50) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 31.25} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (2,000.25 / 5,487.19) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 36.45} \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{ค่าขาย}) \times 100 \\ &= (646.58 / 4,098.60) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 15.78} \end{aligned}$$

ข้อมูลจากตารางที่ 4.42 และ 4.43 ประกอบกับการคำนวณจากสูตรข้างต้น สามารถแสดงตารางอัตรากำไรจากการปลูกข้าวอินทรีย์ได้ในแต่ละกรณี ดังตารางที่ 4.44

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ในการปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีอัตรากำไรมากที่สุดในทุกกรณีคือกรณีมีรถไถและที่นาเป็นของตนเองมีอัตรากำไรร้อยละ 55.73 กรณีมีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่ทำนามีอัตรากำไรร้อยละ 37.59 กรณีไม่มีรถไถเป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง มีอัตรากำไร

ร้อยละ 54.59 และกรณีไม่มีมรดกและที่นาเป็นของตนเอง มีอัตรากำไรร้อยละ 36.45 และพบว่าในการปลูกข้าวเหนียว กข6 มีอัตรากำไรน้อยที่สุดในทุกกรณี คือ กรณีมีมรดกและที่นาเป็นของตนเอง มีอัตรากำไรร้อยละ 39.66 กรณีมีมรดกเป็นของตนเองแต่เช่าที่ทำนามีอัตรากำไรร้อยละ 14.54 กรณีไม่มีมรดกเป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง มีอัตรากำไรร้อยละ 38.08 และกรณีไม่มีมรดกและที่นาเป็นของตนเอง มีอัตรากำไรร้อยละ 12.96

ตารางที่ 4.44 ข้อมูลอัตรากำไรจากการปลูกข้าวอินทรีย์ในแต่ละกรณี

พันธุ์ข้าว	รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ต่อไร่ (บาท)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
กรณีที่ 1 มีมรดก + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	1,570.60	39.66
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	2,640.08	52.13
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	3,057.77	55.73
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	1,704.10	41.58
กรณีที่ 2 มีมรดก + เช่าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	575.60	14.54
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	1,645.08	32.48
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	2,062.77	37.59
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	709.10	17.30
กรณีที่ 3 ไม่มีมรดก + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	1,508.08	38.08
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	2,577.56	50.89
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	2,995.25	54.59
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	1,641.58	40.05
กรณีที่ 4 ไม่มีมรดก + เช่าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,960.03	513.08	12.96
ข้าวหอมมะลิ 105	5,064.50	1,582.56	31.25
ข้าวหอมมะลิแดง	5,487.19	2,000.25	36.45
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	4,098.60	646.58	15.78

2. อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์ที่มีตัวตนทั้งสิ้น

กรณีที่ 1 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีมีรายได้เป็นของตนเองและมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (1,570.60 / 165,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 0.95} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (2,640.08 / 165,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 1.59} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (3,057.77 / 165,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 1.84} \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (1,704.10 / 165,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 1.03} \end{aligned}$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กรณีที่ 2 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีมีรายได้เป็นของตนเองแต่เช่าที่ในการทำนา

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (575.60 / 5,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 9.86} \end{aligned}$$

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (1,645.08 / 5,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 28.18 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (2,062.77 / 5,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 35.33 \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (709.10 / 5,838.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 12.15 \end{aligned}$$

กรณีที่ 3 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีไม่มีรายได้เป็นของตนเองแต่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (1,508.08 / 160,258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 0.94 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (2,577.56 / 160,258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 1.61 \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (2,995.25 / 160,258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 1.87 \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (1,641.58 / 160,258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 1.02} \end{aligned}$$

กรณีที่ 4 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีไม่มีรถไถเป็นของตนเองและเช่าที่ในการทำนา

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (513.08 / 258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 198.52} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (1,582.56 / 258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 612.33} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (2,000.25 / 258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 773.94} \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนของการลงทุน} &= (\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ} / \text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}) \times 100 \\ &= (646.58 / 258.45) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ 250.18} \end{aligned}$$

ข้อมูลจากตารางที่ 4.15, 4.20 และ 4.44 ประกอบกับการคำนวณจากสูตรข้างต้น สามารถ

แสดงตารางอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในการปลูกข้าวอินทรีย์ได้ ดังตารางที่ 4.45

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ในกรณีที่ 1 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์สูงสุดเท่ากับร้อยละ 1.84 กรณีที่ 2 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์สูงสุดเท่ากับร้อยละ 35.33 กรณีที่ 3 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์สูงสุดเท่ากับร้อยละ 1.87 กรณีที่ 4 การปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์สูงสุดเท่ากับร้อยละ 773.94

ตารางที่ 4.45 ข้อมูลอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกข้าวอินทรีย์ในแต่ละกรณี

พันธุ์ข้าว	กำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อไร่ (บาท)	มูลค่าสินทรัพย์ที่มี ตัวตน (บาท)	ROA (ร้อยละ)
กรณีที่ 1 มีรตไถ + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	1,570.60	165,838.45	0.95
ข้าวหอมมะลิ 105	2,640.08		1.59
ข้าวหอมมะลิแดง	3,057.77		1.84
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	1,704.10		1.03
กรณีที่ 2 มีรตไถ + เซ้าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	575.60	5,838.45	9.86
ข้าวหอมมะลิ 105	1,645.08		28.18
ข้าวหอมมะลิแดง	2,062.77		35.33
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	709.10		12.15
กรณีที่ 3 ไม่มีรตไถ + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	1,508.08	160,258.45	0.94
ข้าวหอมมะลิ 105	2,577.56		1.61
ข้าวหอมมะลิแดง	2,995.25		1.87
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	1,641.58		1.02
กรณีที่ 4 ไม่มีรตไถ + เซ้าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	513.08	258.45	198.52
ข้าวหอมมะลิ 105	1,582.56		612.33
ข้าวหอมมะลิแดง	2,000.25		773.94
ข้าวพันธุ์อื่น ๆ	646.58		250.18

3. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เป็นการวิเคราะห์จุดจุดหนึ่ง ซึ่งเป็นจุด ณ ระดับการดำเนินงานของธุรกิจที่ปริมาณสินค้าหรือบริการของธุรกิจมีผลทำให้ธุรกิจมีรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้นของสินค้าและบริการ หรือจุด ณ ระดับการดำเนินงานของธุรกิจที่ไม่มีกำไรขาดทุน

กรณีที่ 1 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีมีรถไถเป็นของตนเองและมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,389.43 / 6.22 \\ &= 384.15 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,424.42 / 8.06 \\ &= 300.80 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,429.42 / 8.96 \\ &= 271.14 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,394.50 / 5.06 \\ &= 473.22 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

กรณีที่ 2 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีมีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่ในการทำนา

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,384.43 / 6.22 \\ &= 544.12 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม / ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,419.42 / 8.06 \\ &= 424.25 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม / ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,424.42 / 8.96 \\ &= 382.19 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม / ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,389.50 / 5.06 \\ &= 669.86 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

กรณีที่ 3 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีไม่มีรายได้เป็นของตนเองแต่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม / ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,451.95 / 6.22 \\ &= 394.20 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม / ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,486.94 / 8.06 \\ &= 308.55 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม / ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,491.94 / 8.96 \\ &= 278.12 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 2,457.02 / 5.06 \\ &= 485.58 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

กรณีที่ 4 การปลูกข้าวอินทรีย์กรณีไม่มีรถไถเป็นของตนเองและเช่าที่ในการทำนา

ข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,446.95 / 6.22 \\ &= 554.17 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิ 105

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,481.94 / 8.06 \\ &= 432.00 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวหอมมะลิแดง

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,486.94 / 8.96 \\ &= 389.17 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้าวพันธุ์อื่น ๆ

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย} &= \text{ต้นทุนรวม} / \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ &= 3,452.02 / 5.06 \\ &= 682.22 \text{ กิโลกรัมต่อไร่} \end{aligned}$$

ข้อมูลจากตารางที่ 4.25 – 4.40 ประกอบกับการคำนวณจากสูตรข้างต้น สามารถนำมา

คำนวณหาจุดคุ้มทุนต่อไร่ โดยคิดเป็นจำนวนหน่วยได้ดังตารางที่ 4.46

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ในการปลูกข้าวหอมมะลิแดงมีจุดคุ้มทุนต่ำที่สุดคือ กรณีมีรถไถ และที่นาเป็นของตนเองมีจุดคุ้มทุนเท่ากับ 271.14 กิโลกรัม กรณีมีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่ ทำนามีจุดคุ้มทุนเท่ากับ 382.19 กิโลกรัม กรณีไม่มีรถไถเป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง มี

จุดคุ้มทุนเท่ากับ 278.12 กิโลกรัม และกรณีไม่มีรถไถและที่นาเป็นของตนเอง มีจุดคุ้มทุนเท่ากับ 389.17 กิโลกรัม และพบว่าในการปลูกข้าวพันธุ์อื่น ๆ มีจุดคุ้มทุนสูงที่สุดในทุกกรณี คือ กรณีมีรถไถและที่นาเป็นของตนเองมีจุดคุ้มทุนเท่ากับ 473.22 กิโลกรัม กรณีมีรถไถเป็นของตนเองแต่เช่าที่ทำนามีจุดคุ้มทุนเท่ากับ 669.86 กิโลกรัม กรณีไม่มีรถไถเป็นของตนเองแต่มีที่นาเป็นของตนเอง มีจุดคุ้มทุนเท่ากับ 485.58 กิโลกรัม และกรณีไม่มีรถไถและที่นาเป็นของตนเอง มีจุดคุ้มทุนเท่ากับ 682.22

ตารางที่ 4.46 ข้อมูลจุดคุ้มทุนจากการลงทุนปลูกข้าวอินทรีย์ในแต่ละกรณี

พันธุ์ข้าว	ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	ราคาเฉลี่ยต่อ กิโลกรัม (บาท)	จุดคุ้มทุน (กิโลกรัมต่อไร่)
กรณีที่ 1 มีรถไถ + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	2,389.43	6.22	384.15
ข้าวหอมมะลิ 105	2,424.42	8.06	300.80
ข้าวหอมมะลิแดง	2,429.42	8.96	271.14
อื่น ๆ	2,394.50	5.06	473.22
กรณีที่ 2 มีรถไถ + เช่าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,384.43	6.22	544.12
ข้าวหอมมะลิ 105	3,419.42	8.06	424.25
ข้าวหอมมะลิแดง	3,424.42	8.96	382.19
อื่น ๆ	3,389.50	5.06	669.86
กรณีที่ 3 ไม่มีรถไถ + มีที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	2,451.95	6.22	394.20
ข้าวหอมมะลิ 105	2,486.94	8.06	308.55
ข้าวหอมมะลิแดง	2,491.94	8.96	278.12
อื่น ๆ	2,457.02	5.06	485.58
กรณีที่ 4 ไม่มีรถไถ + เช่าที่นา			
ข้าวเหนียว กข 6	3,446.95	6.22	554.17
ข้าวหอมมะลิ 105	3,481.94	8.06	432.00
ข้าวหอมมะลิแดง	3,486.94	8.96	389.17
อื่น ๆ	3,452.02	5.06	682.22

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านปัญหาในด้านต่าง ๆ ในการปลูกและการจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในปี 2547

จากตารางที่ 4.47 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหามากที่สุดคือปัญหาด้านสภาวะอากาศที่ไม่แน่นอน จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 และรองลงมาเป็นปัญหาด้านโรคหรือศัตรูพืช จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.33

ตารางที่ 4.47 ปัญหาต่าง ๆ ด้านการผลิต

ปัญหาที่เกิดขึ้น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปัญหาด้านคุณภาพเมล็ดพันธุ์	1	8.33
ปัญหาด้านโรคหรือศัตรูพืช	7	58.33
ปัญหาด้านคุณภาพดิน	2	16.67
ปัญหาด้านสภาวะอากาศไม่แน่นอน	8	66.67
ปัญหาด้านแหล่งน้ำ	1	8.33
ปัญหาด้านแรงงาน	2	16.67

หมายเหตุ : สามารถตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.48 พบว่า สมาชิกเกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านต้นทุนการปลูกข้าวอินทรีย์ในเรื่องของการขาดแคลนเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อการลดต้นทุน

ตารางที่ 4.48 ปัญหาต่าง ๆ ด้านต้นทุนการผลิต

ปัญหาที่เกิดขึ้น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปัญหาเรื่องอัตราค่าเช่าที่ดิน	2	16.67
ปัญหาเรื่องราคาวัสดุอุปกรณ์	5	41.67
ปัญหาเรื่องการขาดแคลนเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อลดต้นทุน	9	75.00
ปัญหาเรื่องราคาปุ๋ยและสารอินทรีย์	1	8.33
ปัญหาเรื่องอัตราดอกเบี้ย	2	16.67
ปัญหาเรื่องค่าซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์	5	41.67

หมายเหตุ : สามารถตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.49 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านการตลาดในเรื่องของราคาข้าวต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งมีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67

ตารางที่ 4.49 แสดงปัญหาต่าง ๆ ด้านการตลาด

ปัญหาที่เกิดขึ้น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ราคาข้าวโดยทั่วไปมีราคาต่ำกว่าที่ควรจะเป็น	8	66.67
ปัญหาการถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง	1	8.33
แหล่งรับซื้อมีน้อย	5	41.67
ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการตลาด	4	33.33

หมายเหตุ : สามารถตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ